

Brusel 30. května 2022
(OR. fr)

9227/1/22
REV 1

Interinstitucionální spis:
2021/0414(COD)

SOC 271
EMPL 170
MI 401
DATAPROTECT 160

ZPRÁVA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	14450/21 - COM(2021) 762 final
Předmět:	Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o zlepšení pracovních podmínek při práci prostřednictvím platform – zpráva o pokroku

I. ÚVOD

1. Dne 9. prosince 2021 přijala Komise návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o zlepšení pracovních podmínek při práci prostřednictvím platform. Cílem této směrnice je umožnit správné určení zaměstnaneckého statusu, zajistit v kontextu práce prostřednictvím platform spravedlnost, transparentnost a odpovědnost při algoritmickém řízení, zajistit transparentnost, sledovatelnost a informovanost o vývoji v oblasti práce prostřednictvím platform a zlepšit dodržování platných pravidel pro všechny osoby pracující prostřednictvím platform.

2. Velká většina delegací návrh v zásadě uvítala a zdůraznila, že posouzení veškerých jeho důsledků vyžaduje určitý čas.

Pracovní skupina pro sociální otázky zasedala za francouzského předsednictví ve dnech 17. ledna, 8. února, 3. března, 4., 5. a 28. dubna a 10. a 24. května 2022. Dokončila první čtení návrhu, díky čemuž bylo možné vypracovat první kompromisní znění na základě dotazníku připraveného předsednictvím k prvním dvěma kapitolám. Dosažený pokrok je shrnut v části II níže.

V současné době si všechny delegace ponechávají ke znění návrhu obecnou výhradu přezkumu.

Dánsko a Nizozemsko si ponechávají výhradu parlamentního přezkumu.

Evropský parlament postoj v prvním čtení dosud nepřijal.

Navržený právní základ, tj. čl. 153 odst. 2 písm. b) ve spojení s čl. 153 odst. 1 písm. b) a čl. 16 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), vyžaduje, aby Rada jednala spolu s Evropským parlamentem řádným legislativním postupem.

Evropský inspektor ochrany údajů vydal formální připomínky k návrhu dne 2. února 2022.

II. ČINNOST RADY BĚHEM FRANCOUZSKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ

Pracovní skupina pro sociální otázky zahájila projednávání návrhu za slovinského předsednictví dne 13. prosince 2021, tedy několik dní po jeho zveřejnění. Při této příležitosti Komise návrh směrnice představila a delegace měly možnost předložit předběžné obecné připomínky.

Dne 22. prosince 2021 zaslalo francouzské předsednictví delegacím dotazník týkající se posouzení dopadů, na který odpovědělo 25 členských států. Posouzení dopadů bylo podrobně analyzováno a projednáno na neformální videokonferenci členů Pracovní skupiny pro sociální otázky dne 8. února 2022. Shrnutí tohoto hodnocení vypracované předsednictvím je uvedeno v dokumentu 9227/1/22 REV 1 ADD 1.

Během prvního čtení návrhu na zasedáních konaných ve dnech 17. ledna, 3. března a 4. dubna zazněla řada otázek, jejichž snahou bylo lépe porozumět textu samotnému i způsobu jeho výkladu, zejména pokud jde o články 4 a 5. Na zasedání dne 5. dubna poskytla Komise vysvětlení konkrétně k právní domněnce pracovního poměru a jejímu vyvracení.

S ohledem na vysvětlení poskytnutá Komisí a na žádosti delegací o vyjasnění předložilo předsednictví dne 12. dubna 2022 poznámku v podobě dotazníku s cílem shromáždit přání delegací za účelem vypracování prvního kompromisního znění kapitol I a II, jehož hlavním smyslem bylo text vyjasnit. Tento krok se jevil jako nezbytný pro společné porozumění textu i k tomu, aby delegace mohly zaujmout postoj k nejsložitějším prvkům návrhu.

Zasedání Pracovní skupiny pro sociální otázky ve dnech 28. dubna a 10. května byla věnována odpovědím delegací, díky čemuž mohlo předsednictví zveřejnit dne 19. května 2022 kompromisní znění¹ kapitol I a II a souvisejících bodů odůvodnění, které bylo projednáno na zasedání pracovní skupiny dne 24. května.

¹ Dokument ST 8584/22.

III. HLAVNÍ OTÁZKY PROJEDNÁVANÉ NA ÚROVNI PRACOVNÍ SKUPINY

Oblast působnosti a předmět

Vzhledem k tomu, že si řada delegací přála, aby znění lépe odráželo právní základ, z něhož vychází, byla struktura článku 1 upravena tak, aby byla oblast působnosti prezentována s ohledem na příslušný dvojí právní základ.

Předsednictví rovněž usilovalo o další vysvětlení cílů návrhu a způsobů, jak jich dosáhnout, v čl. 1 odst. 2. To souvisí zejména s četnými žádostmi o vyjasnění v souvislosti s použitím textu na zaměstnance na jedné straně (na základě čl. 153 odst. 1 písm. b)) a na osoby samostatně výdělečně činné na straně druhé (na základě článku 16 SFEU).

Stejná snaha o vyjasnění právního základu byla uplatněna i v bodech odůvodnění.

Definice

Pojem „obchodní služba“ byl předmětem četných diskusí, zejména z toho důvodu, že není v právu Unie definován, a proto bylo navrženo vrátit se k pojmu „služba“. Článek 2, stejně jako 18. bod odůvodnění také na žádost některých členských států upřesňují typ platform, které jsou z působnosti směrnice vyloučeny („resell goods or services, or those who provide a service that is of a non profit making nature“).

Právní domněnka

Jasný a zřetelný většinový postoj ke kritériím delegace nezauly, tudíž počet kritérií, jejich povaha ani meze nebyly podstatně změněny.

Předsednictví nicméně delegacím navrhlo zavedení doplňkového aspektu týkajícího se vztahu podřízenosti, který by implikoval pracovní poměr nejen na základě „control of the performance of work“, jako je tomu v případě návrhu Komise, ale obecněji „restriction of freedom, including through sanctions, to organise one's work and control its execution“. Koncept omezení svobody byl vypuštěn z kritéria d) a přesunut do úvodní části, aby byl uplatňován obecněji na všechna kritéria a některá z nich lépe pokrýval, zejména písmeno a).

Kromě toho byl výraz „effectively“ použitý u některých kritérií nahrazen výrazem „de facto“ a vložen do úvodní části odstavce 2, aby byla obecněji zdůrazněna zásada přednosti skutkového stavu.

V odstavci 3 je pak cílem nového znění explicitněji vyjádřit rozhodovací prostor ponechaný členským státům při uplatňování domněnky pracovního poměru mimo správní nebo soudní řízení týkající se kvality pracovního poměru a v případech, kdy je zřejmé, že smluvní vztah není podle vnitrostátních právních předpisů nebo zvyklostí pracovním poměrem.

Vyvrácení právní domněnky

Cílem změn provedených v tomto článku bylo zohlednit vysvětlení poskytnutá Komise a zachytit společný pohled sdílený se všemi delegacemi. Z věcného hlediska bylo díky provedeným změnám možné vznést podstatnější žádosti o úpravy týkající se pravomoci členských států, pokud jde o neexistenci odkladného účinku.

Otázka důkazního břemene a úlohy platforem byla rovněž podrobněji rozvedena ve 28. bodě odůvodnění.

Algoritmické řízení, transparentnost práce platforem, právní ochrana a vymáhání

Diskuse o člancích kapitol III, IV a V (články 6 až 19) se zaměřila především na tyto prvky:

- delegace žádaly zejména o vyjasnění vazby na další evropské dokumenty, zejména nařízení o vztazích mezi platformami a podniky, obecné nařízení o ochraně osobních údajů a návrh nařízení o umělé inteligenci, a pokud jde o uplatňování ustanovení této kapitoly na pracovníky platforem v závislosti na jejich statusu;
- delegace vyjádřily připomínky k rozsahu a účelu článku 11 o nahlašování práce prostřednictvím platformy. Požádaly rovněž o další vyjasnění týkající se četnosti a způsobů poskytování určitých informací (článek 12);
- delegace se Komise dotazovaly na uplatňování některých článků na osoby samostatně výdělečně činné (zejména článků 10, 13 a 18).

IV. ZÁVĚR

V odborném posuzování návrhu bylo dosaženo hmatatelného pokroku a stejně tak ve vzájemném porozumění praktickým důsledkům směrnice. Bylo dokončeno první čtení celého návrhu. Francouzské předsednictví věnovalo nezbytný čas projednávání jednotlivých článků a poskytlo delegacím možnost klást otázky, a to i písemně před zasedáními Pracovní skupiny pro sociální otázky. Na základě vysvětlení poskytnutých Komisí a připomínek členských států bylo francouzské předsednictví s to vypracovat první kompromisní znění, jehož hlavním cílem je odborné vyjasnění textu; toto kompromisní znění se týká výlučně kapitol I a II a souvisejících bodů odůvodnění a delegace je uvítaly jako dobrý první základ pro jednání. Než však budou zahájena jednání o obecném přístupu, jsou zapotřebí další práce a diskuse na odborné úrovni.
